

Informační zdroje pro přírodní vědy

aneb jak efektivně hledat informace?

27. února 2013

Projekt MENDELU RESEARCH LIBRARY (MERELI)

- finanční prostředky na nákup elektronických informačních zdrojů z oblastí přírodních věd, techniky a medicíny (dále jen STM) získány z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.
- doba trvání projektu: 1. 1. 2013–31. 12. 2014
- udržitelnost: do roku 2019 včetně

Osnova

1. Elektronické informační zdroje z projektu MERELI
2. Elektronické informační zdroje z ostatních projektů
3. České článkové databáze
4. Základy tvorby rešeršního dotazu
5. Discovery systém – EBSCO Discovery Service (EDS)
6. Vyhledávání plných textů

Elektronické informační zdroje

Přístup na adrese:

http://www.mendelu.cz/cz/sluzby_sz/icuk/databaze

(www stránky MENDELU ⇒ Služby pro studenty a zaměstnance ⇒ Informační centrum a Ústřední knihovna (ICUK) ⇒ Elektronické informační zdroje)

Elektronické informační zdroje oborové

Elektronické informační zdroje z projektu MERELI

- CAB Abstracts
- Crop Protection Compendium
- Environment Complete

CAB Abstracts

Producent: [CABI Publishing](#)

Obory: zemědělství, lesnictví a příbuzné obory

- sleduje odborné [časopisy](#), knihy, sborníky z konferencí
- obory: živočišná a rostlinná výroba, fyziologie rostlin a živočichů, rybnářství a hydrobiologie, ochrana rostlin, genetika, ekologie, lesní inženýrství, dřevařství, rozvoj venkova, turistika, zemědělská ekonomika, veterinární medicína, lidská výživa atd. ([souhrnný přehled](#))

CAB Abstracts

- úplná databáze CAB ABSTRACTS obsahuje více než 7 milionů záznamů od roku 1973
- více než 95% záznamů obsahuje abstrakta
- některé záznamy odkazy k plným textům
- distribution maps of plant pests, plant diseases a description of fungi and bacteria
- k indexaci i vyhledávání slouží CAB Thesaurus
- na MENDELU retrospektiva od roku 1990 – současnost
- [CABICODES Words](#)

Crop Protection Compendium

Producent: [CABI Publishing](#)

Obory: ochrana rostlin

- rozsáhlá knihovna dokumentů: různé aspekty ochrany plodin, rostlinolékařství, invazivní rostliny, zahradnictví, transgenní plodiny, hospodářské dopady, ...
- podrobné popisy škůdců plodin, chorob, plevelů, invazivních rostlin a přirozených nepřátel
- podrobné popisy plodin a různých druhů rostlin
- interaktivní slovník pojmů, vícejazyčný s informacemi o pesticidech a biopesticidech

Environment Complete

Producent: [EBSCO Publishing](#)

Obory: zemědělství, ekologie, přírodní zdroje

- obory: zemědělství, ekologii ekosystémů, energii, obnovitelné energetické zdroje, přírodní zdroje, nauku o mořích a sladkých vodách, geografii, znečištění a odpadové hospodářství, technologie ochrany prostředí, environmentální právo, veřejnou politiku, sociální dopady, městské plánování, atd.

Environment Complete

- obsahuje více než 2,5 mil. záznamů z více než 2 350 titulů, včetně 1 200 stále vycházejících základních oborových časopisů a více jako 120 monografií
- na MENDELU retrospektiva od r. 1940 - současnost
- v plném textu více než 930 časopisů a 190 monografií (např. *Advances in Water Treatment & Environmental Management*, atd.)

Elektronické informační zdroje multioborové

- Academic Search Complete
- ProQuest STM Package
- Web of Science
- Scopus
- Science Direct
- SpringerLink
- Wiley Online Library
- Oxford Journals Online – STM Collection
- Oxford Journals Online – Science Archives
- Cambridge Journals Online – STM Collection

Academic Search Complete

Producent: [EBSCOhost](#)

Obory: multioborová databáze

- multioborová plnotextová a citační databáze
- téměř 9 100 časopisů v plném textu
- více než 7 900 recenzovaných (peer-reviewed) periodik
- indexuje více než 13 600 časopisů
- na MENDELU retrospektiva plných textů už od r. 1887

ProQuest STM Package

Producent: ProQuest a další

Obory: přírodní vědy, technika, medicína

Tematické kolekce databází z různých oborů

- Natural Science Collection

- Agricultural Science Collection – více než 500 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (AGRICOLA) a přes 2 miliony záznamů s hloubkovou indexací
- Aquatic Science Collection – více než 300 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (ASFA) a přes 2 miliony záznamů s hloubkovou indexací
- Atmospheric Science Collection – více než 175 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (MGA) a přes 1,2 milionů záznamů s hloubkovou indexací
- **Biological Sciences Collection** – více než 600 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (AGRICOLA) a přes 5 milionů záznamů s hloubkovou indexací
- Earth Science Collection – více než 600 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (GeoRef) a přes 2,6 milionů záznamů s hloubkovou indexací
- Environmental Science Collection – více než 1000 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (ESPM) a přes 13 milionů záznamů s hloubkovou indexací

ProQuest STM Package

Producent: ProQuest a další

Obory: biologie

Biological Sciences Collection

- obory: chování zvířat, akvakultura, genetika rostlin, toxikologie, živočichů a lidí, biotechnologie, ekologie, entomologie, botanika, bakteriologie, medicína ...
- více než 35 mil. záznamů
- 750 časopisů s plnými texty
- na MENDELU retrospektiva od r. 1982 – současnost

ProQuest STM Package

- **ProQuest Science**

- 1200 vědeckých titulů v oblasti přírodních věd vhodných pro vysokoškolské studenty

- **Technology Collection**

- Advanced Technologies & Aerospace Collection – více než 1200 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (A&I) a 3,5 milionů záznamů s hloubkovou indexací
- Computer Science Collection – více než 700 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (A&I) a přes 1,7 milionů záznamů s hloubkovou indexací
- Engineering Collection – více než 1600 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (A&I) a přes 6 milionů záznamů s hloubkovou indexací
- Materials Science Collection – více než 300 titulů v plném textu, bibliografické záznamy (A&I) a přes 3 miliony záznamů s hloubkovou indexací
- na MENDELU retrospektiva od r. 1962 – současnost

ProQuest STM Package

- ProQuest Health & Medical Complete
 - renomované tituly pro mediky, zdravotnický personál, administrativní a výzkumné pracovníky
 - plné texty u téměř 2100 časopisů, zahrnuje např. The New England Journal of Medicine a The Lancet
 - plné texty více než 20 000 disertací, dokumenty týkající se ošetrovatelství, založené na důkazech (EBM) vycházející z Joanna Briggs Institute
 - elektronické knihy a video nahrávky z oboru ošetrovatelství
 - na MENDELU retrospektiva od r. 1986 – současnost

Web of Science

Producent: Thomson Reuters

Obory: multioborová databáze

- abstraktová a citační databáze
- více než 12 000 impaktovaných časopisů včetně časopisů s tzv. „Open Access“
- databáze WEB of SCIENCE má retrospektivu od roku 1900
- cca 150 000 sborníků z konferencí
- na MENDELU retrospektiva od roku 1945 – současnost

Web of Science

- sedm databází:
 - **Science Citation Index Expanded (oblast přírodních a technických věd; více než 8 300 periodik; 1900-);**
 - Social Sciences Citation Index (společenské vědy; více než 4 500 periodik; 1900-);
 - Arts & Humanities Citation Index (humanitní a společenské vědy; více než 2 300 periodik; 1975-)
 - **Conference Proceedings Citation Index- Science (CPCI-S)-- (1990 –)**
 - Conference Proceedings Citation Index- Social Science & Humanities (CPCI-SSH)-- (1990 –)
 - **Index Chemicus** (organická chemie; 1993 –)
 - **Current Chemical Reactions** (chemické reakce; 1986 –)

Scopus

Producent: ELSEVIER B.V.

Obory: multioborová databáze

- abstraktová a citační databáze
- sleduje odborné časopisy, knihy, konference, firemní literaturu
- 19 500 peer-reviewed časopisů od 5.000 vydavatelů (včetně Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis)
- součástí jsou i tzv. "Articles-in-Press" – okolo 3.850 časopisů
- databáze obsahuje 49 milionů záznamů
z toho: 28 milionů záznamů od r. 1996
21 milionů záznamů před r. 1996 (jdou až do r. 1823)
- na MENDELU retrospektiva od roku 1960 – současnost

Science Direct

Producent: ELSEVIER

Obory: multioborová plnotextová databáze

Databáze obsahuje:

- přes 2.500 titulů peer-reviewed časopisů v plných textech
- obory: přírodní a společenské vědy, technické obory, ...
- na MENDELU retrospektiva: různá dle titulu časopisu

SpringerLink

Producent: SPRINGER

Obory: multioborová plnotextová databáze

Databáze obsahuje:

- přes 2 719 titulů časopisů, z toho 2 045 dostupných na univerzitě v plném textu
- obory: přírodní a společenské vědy, technické obory, ...
- na MENDELU retrospektiva od roku 1997 – současnost

Wiley Online Library

Producent: John Wiley & Sons

Obory: multioborová databáze

Databáze obsahuje:

- 1 500 titulů peer-reviewed časopisů
- na MENDELU retrospektiva: různá (přístup k plným textům článků všech předplacených časopisů od r. 1997, někdy i starší)

Oxford Journals Online STM Collection

Producent: [Oxford University Press](#)

Obory: přírodní vědy, technika, medicína

Databáze obsahuje:

- 151 titulů časopisů v plném textu, z toho 78 časopisů z oboru medicíny, 39 časopisů z oboru biologie, 34 časopisů z oborů matematiky a fyziky
- na MENDELU retrospektiva od r. 1996 – současnost
- [seznam dostupných titulů z oboru medicíny](#)
- [seznam dostupných titulů z oboru biologie](#)
- [seznam dostupných titulů z oboru matematiky a fyziky](#)

Oxford Journals Online Science Archives

Producent: [Oxford University Press](#)

Obory: přírodní vědy, technika, medicína

Databáze obsahuje:

- 107 titulů časopisů v plném textu, z toho 53 časopisů z oboru medicíny, 54 časopisů z přírodních věd
- [seznam všech dostupných titulů](#)
- na MENDELU retrospektiva 1865–1995

Cambridge Journals Online STM Collection

Producent: [Cambridge University Press](#)

Obory: přírodní vědy, technika, medicína

Databáze obsahuje:

- 28 titulů časopisů (STM) v plném textu a 32 časopisů v režimu tzv. Open Access
- [seznam titulů](#)
- na MENDELU retrospektiva různá

České článkové databáze

- Česká zemědělská a potravinářská bibliografie
- JIB – České články

Česká zemědělská a potravinářská bibliografie

Producent: Zemědělská a potravinářská knihovna (ÚZEI)

Obory: zemědělství a lesnictví

- roční přírůstek přes 7 000 záznamů
- sleduje publikační činnost na území ČR v časopisech, novinách, sbornících, knihách, ...
- retrospektiva od roku 1993 do současnosti
- volně přístupná databáze
- http://aleph.uzpi.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=uzp02

JIB – České články

- vybrané bibliografické záznamy z titulů zpracovávaných krajskými a odbornými knihovnami a z titulů původně zpracovávaných Národní knihovnou ČR
- ANL – informace o člancích z let 1991-2010. Byla vytvářena Národní knihovnou ČR, Moravskou zemskou knihovnou v Brně, krajskými knihovnami a odbornými knihovnami.
- ANL+ – od r. 2011 nahradila bázi ANL
- projekt pozastaven, pokračování asi od května 2013
- <http://www.jib.cz/>
- volně přístupná databáze

Základy tvorby řešeršního dotazu

1. ujasnit si, co chci hledat
2. stanovit klíčová slova – deskriptory (descriptors, keywords, headings words)
3. upřesnit je pomocí tezauru databáze, pokud ho má (CAB Abstracts)
 - Broader terms (BT) – hierarchicky nadřazený deskriptor
 - Narrower terms (NT) – hierarchicky podřazený deskriptor
 - Related terms (RT) – asociovaný deskriptor (souvisí s jiným deskriptorem, ale neexistuje mezi nimi vztah ekvivalence ani hierarchie)
 - Used for – ekvivalentní vztah

Základy tvorby řešeršního dotazu

Příklad použití tezauru

☒	essential amino acids	2617	☐	
	[Used For]			
	amino acids, essential			
	aminoacidos esenciales			
	aminoacidos essenciais			
	[Broader Terms]			
	☐ amino acids	39902	☐	
	[Narrower Terms]			
	☐ arginine	5217	☐	
	☐ histidine	2497	☐	
	☐ isoleucine	1670	☐	
	☐ leucine	3927	☐	
	☐ lysine	8092	☐	
	☐ methionine	6756	☐	
	☐ phenylalanine	2785	☐	
	☐ threonine	2845	☐	
	☐ tryptophan	4255	☐	
	☐ valine	1877	☐	

"essential amino acid*" or ("amino acid*" and essential) or arginine or histidine or isoleucine or leucine or lysine or methionine or phenylalanine or threonine or tryptophan or valine

Základy tvorby rešeršního dotazu

4. sestavit vyhledávací profil pomocí booleovských operátorů (and, or, not), proximitních operátorů (near, same, adj, w/ ...), wild cards (*, \$, ...).

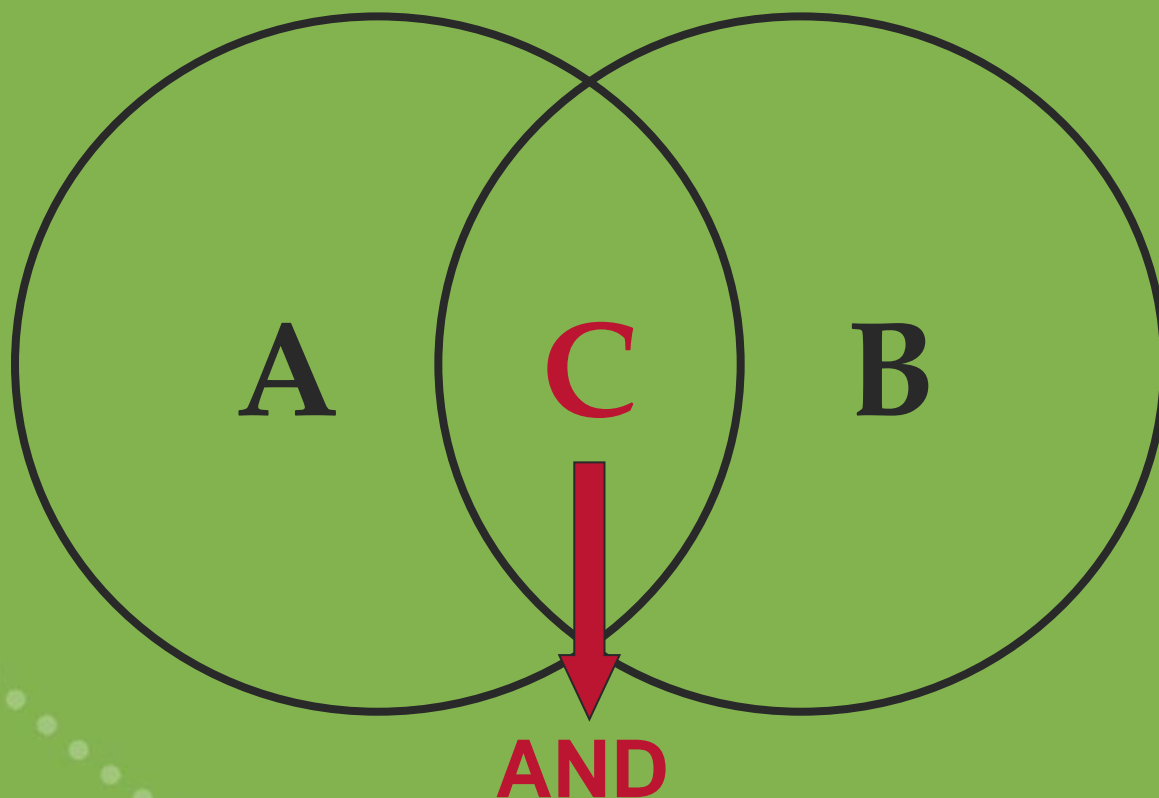

Použití proximitních operátorů a wildcards si ověřit v HELP dané databáze

5. málo (hodně) vyhledaných záznamů ⇒ zpřesnit dotaz

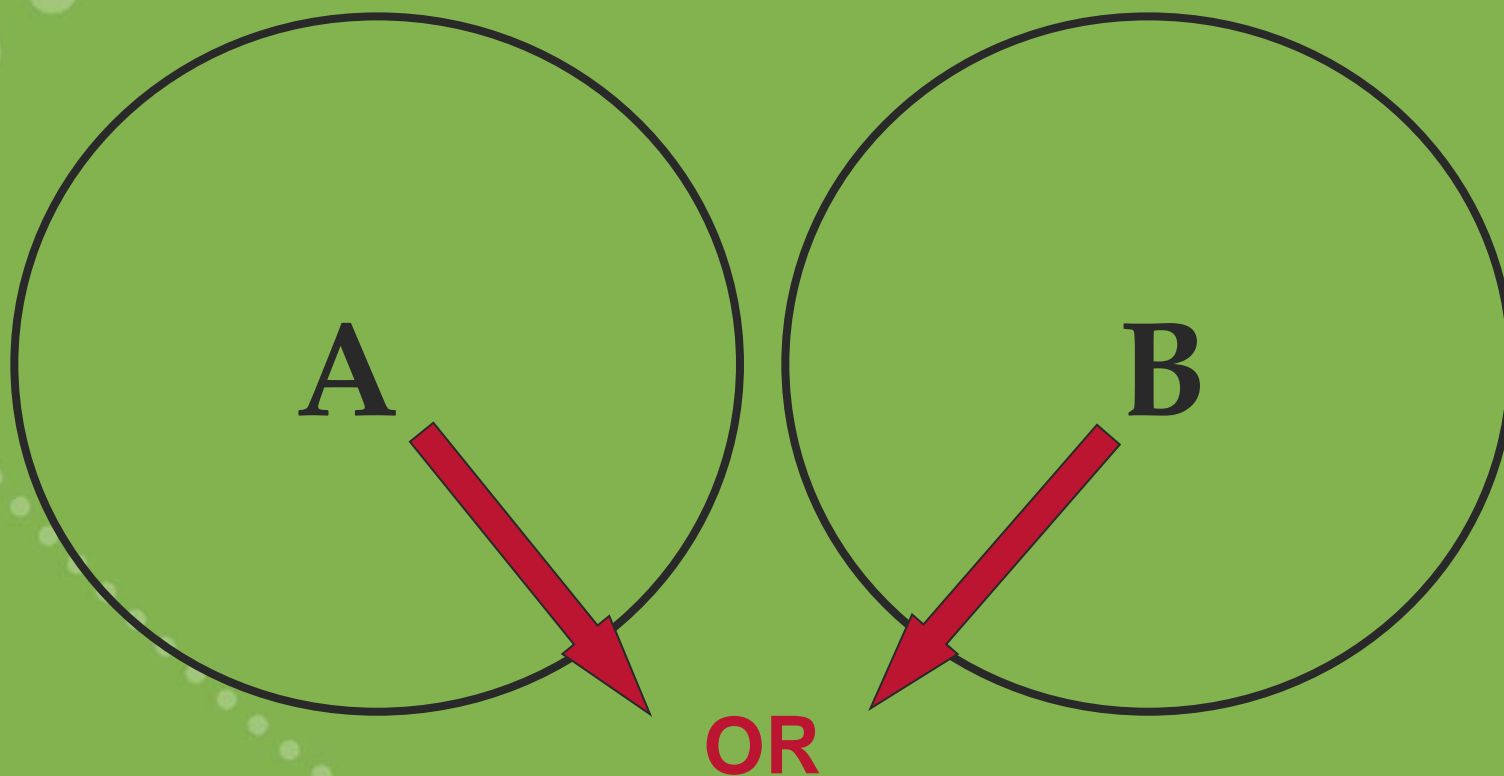
ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Booleovské operátory

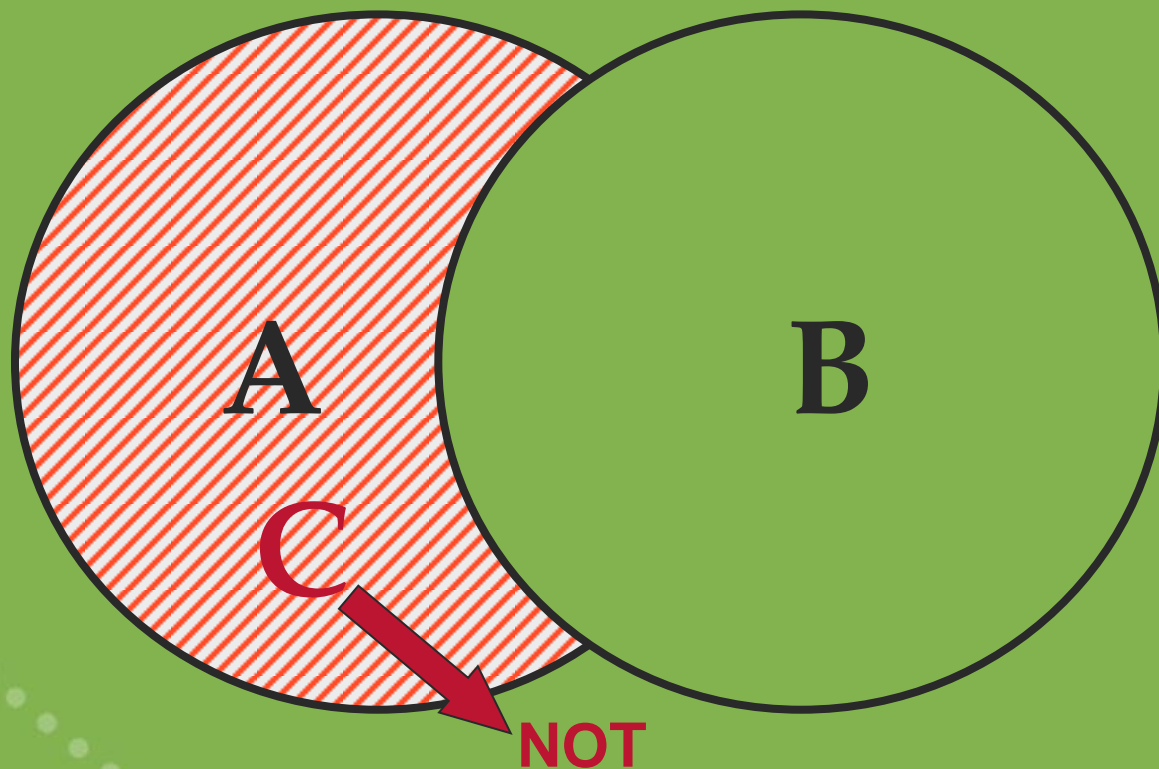
ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Booleovské operátory

ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Booleovské operátory

ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Wild cards

***** , **\$**

Např. `plant*` = *plant*, *plants*, *plantlet*, *plantlets*, *planted* , ...

`wom$n` = *woman*, *women*

ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Proximitní operátory

Vzdálenost dvou slov od sebe v rámci textu:

- Vyhledávací platforma OVID SP
operátor **ADJn**

Např. "*cell death*" **ADJ6** *ethylen** (mezi hledanými slovy je šest nebo méně slov)

Root growth and epidermal *cell death* are both controlled by *ethylene*.

ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Proximitní operátory

Vzdálenost n dvou slov od sebe v rámci textu bez ohledu na pořadí:

- Vyhledávací platforma EBSCO Discovery Service (EDS)

operátor **Nn**

Např. "*cell death*" **N6** *ethylen** (mezi hledanými slovy je šest nebo méně slov)

The involvement of *ethylene* in programmed *cell death* and climacteric-like behaviour ...

ZÁKLADY TVORBY REŠERŠNÍHO DOTAZU

Proximitní operátory

Vzdálenost n dvou slov od sebe v rámci textu v daném pořadí:

- Vyhledávací platforma EBSCO Discovery Service (EDS)

operátor Wn

Např. "*cell death*" $W6$ *ethylen** (mezi hledanými slovy je šest nebo méně slov)

Exogenous fungal elicitor stimulated *cell death* and enhanced *ethylene* production ...

EBSCO Discovery Service (EDS)

Producent: EBSCO

- discovery systém
- na jedné platformě můžeme najednou prohledávat různé zdroje (EIZ, knihovní katalogy, ...)
- vyrušení duplicitních záznamů
- při tvorbě dotazu použití Booleovských operátorů (AND, OR, NOT), proximitních operátorů (N, W)
- hledání přesné fráze – dotaz dáme do uvozovek

EBSCO Discovery Service (EDS)

- vyhledané a následně vybrané záznamy lze uložit na pevný disk, na serveru vydavatele – k vyhledaným záznamům se dostaneme odkudkoliv a kdykoliv (připojení k internetu) nebo si poslat na mail
- u některých záznamů přímý link do plného textu
- možnost generovat citaci určité publikace
- A to Z publikace – seznam časopisů s přístupem do plného textu

Vyhledávání plných textů

1. [Souborný katalog MENDELU](#)
2. [A to Z publikace \(EDS\)](#)
3. [GOOGLE](#)

Děkuji za pozornost

Lukáš Plch - lektoroval

lukas.plch@mendelu.cz

Jana Kratochvílová - vytvořila

kratoch@mendelu.cz

ÚVIS-Infomační centrum